

Charakteristika okresu Klatovy

Klatovský okres patří mezi příhraniční okresy České republiky. Na severu a západě hraničí s okresy Plzeňského kraje (Plzeň-jih a Domažlice), na východě s okresy Jihočeského kraje (Strakonice a Prachatice) a na jihu tvoří hranici okresu v délce 70 km státní hranice se SRN. **Rozloha** okresu Klatovy (1 945,7 km²) zaujímá 25,4 % z celkové rozlohy kraje a je jeho největším okresem. Celková hustota k 31. 12. 2021 činila 43,5 obyvatel na 1 km² a po tachovském okrese je druhým nejdříve osídleným okresem v Plzeňském kraji.

Na **území** okresu Klatovy leží tři správní obvody obcí s rozšířenou působností (dále SO ORP) Horažďovice, Klatovy a Sušice. Okres zároveň zahrnuje 6 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (dále SO POÚ): Horažďovice (SO ORP Horažďovice), Klatovy, Nýrsko a Plánice (SO ORP Klatovy) a Sušice, Kašperské Hory (SO ORP Sušice). Do okresu Klatovy patří 94 obcí, tj. 18,8 % z celkového počtu obcí v Plzeňském kraji.

Z hlediska **životního prostředí** patří okres k nejlepším v kraji. Jižní polovina území (podhůří Šumavy a Šumava) patří k nejkvalitnějším oblastem České republiky. Na území okresu Klatovy se vyskytuje v porovnání s ostatními okresy nejvíce chráněných území: 1 národní park (Šumava), 1 chráněná krajinná oblast (Šumava) a 55 maloplošných chráněných území, v tom 2 národní přírodní památky (Americká zahrada a Pastviště u Fínů), 2 národní přírodní rezervace (Bílá Strž a Černé a Čertovo jezero), 16 přírodních památek a 35 přírodních rezervací.

V roce 2021 bylo v **zemědělství** obhospodařováno 89 499 ha zemědělské půdy (46,0 % z celkové výměry okresu). Z této výměry připadlo 48 150 ha na ornou půdu (53,8 %). Nezemědělská půda zaujímala 105 073 ha, z toho lesní pozemky 84 463 ha (80,4 %). Lesy se tak rozkládají na 43,4 % plochy okresu. Z obilovin se nejvíce v klatovském okrese pěstuje pšenice a ječmen, za poslední desetiletí se zvýšila osevní plocha řepky. Pěstují se zde také brambory (konzumní i průmyslové). Živočišná výroba je zaměřena na chov skotu, rozšiřují se počty ovcí a koz.

Okres Klatovy disponuje řídkou **železniční sítí**. Na velkém území Šumavy (Hartmanice, Kašperské Hory) neexistuje železniční spojení. Okresem probíhá hlavní železniční trať Plzeň-Klatovy-Železná Ruda, východním okrajem trať Plzeň-České Budějovice a vedlejší trať uvnitř okresu Horažďovice-Klatovy-Domažlice. V Železné Rudě je železniční celní přechod se SRN. Poměrně hustá síť silnic nespĺňuje požadované technické parametry automobilové dopravy. **Silniční a dálniční síť** bez místních komunikací k 1. 1. 2022 měřila 1 135,6 km, z toho silnice I. třídy tvořily 102,2 km, II. třídy 357,6 km a III. třídy 675,8 km.

Okres Klatovy byl k 31. 12. 2021 s počtem **obyvatel** 84 614 druhým nejlidnatějším okresem v Plzeňském kraji, bydlí zde 14,6 % z celkového počtu obyvatel kraje. V 15 městech okresu (v Hartmanicích, Horažďovicích, Janovicích nad Úhlavou, Kašperských Horách, Klatovech, Měčíně, Nalžovských Horách, Nýrsku, Plánicích, Rabí, Rejstejně, Strážové, Sušici, Švihově a Železné Rudě) žilo k 31. 12. 2021 66,2 % obyvatel. V největším městě okresu v Klatovech bydlelo 21 587 obyvatel, tj. 25,5 % z celkového počtu obyvatel v okrese. Od roku 2013 se počet obyvatel snížil o 2 442, tj. o 2,8 %, a společně s okresem Domažlice se jednalo o jediné dva poklesy v rámci všech okresů i kraje celkem. Počet obyvatel na Klatovsku postupně klesal, nejvíce jich měl okres v roce 2009 a nejméně v roce 2020. Tento trend pokračoval i v roce 2021, kdy výsledky počtu obyvatel vycházely ze sčítání 2021 a nejsou plně srovnatelné s předchozími roky. Na poklesu obyvatel se podílela nízká porodnost, která nestačila pokrýt přirozenou měnu obyvatelstva. V roce 2021 se zde živě narodilo 773 dětí, ale zemřelo 1 265 osob. Dalším faktorem, který vedl ke snižování počtu obyvatel, se stalo migrační saldo. Od roku 2010 převažoval počet vystěhovalých nad přistěhovalými také z důvodu nedostatku pracovních příležitostí v okrese. Změna nastala od roku 2018, kdy se každoročně do okresu více lidí přistěhovalo, než vystěhovalo. V roce 2021 byl dokonce počet přistěhovalých (1 285) nejvyšší od roku 2008 (1 472). V roce 2021 se z okresu vystěhovalo jen 1 078 osob.

Okres Klatovy se spolu s okresem Plzeň-město řadí k oblastem s nejstarším obyvatelstvem v kraji. V roce 2021 dosáhl **index stáří** hodnoty 154,4, což představuje nejvyšší hodnotu mezi okresy Plzeňského kraje. Průměrný věk obyvatel zde ke konci roku 2021 činil 44,2 let. Od posledního sčítání v roce 2011 se počet dětí ve věku 0–14 let snížil o 40, tj. o 0,3 %. Nepříznivě se demografický vývoj projevil především v poklesu obyvatel v produktivním věku (15–64 let) a v růstu obyvatel ve věku 65 let

a více. Počet obyvatel v produktivním věku se od roku 2011 snížil o 7 057, tj. o 11,8 %, a naopak počet obyvatel ve věku 65 let a více vzrostl o 4 089, tj. o 27,0 %.

Podle **registru ekonomických subjektů** bylo v okrese Klatovy k 31. 12. 2021 evidováno 21 376 ekonomických subjektů, z toho nejvíce tvořily fyzické osoby (80,2 %). Průmyslová výroba je převážně soustředěna do Klatov, Sušice a Horažďovic. Mezi významné průmyslové podniky a největší zaměstnavatele patří Rodenstock ČR s.r.o. (výroba brýlových obrub, vybavení pro oční optiky), Pfeifer Holz s.r.o. (výroba dřevěných produktů), Intertell s.r.o. (výroba a montáž výrobků z plastů a kovů pro automobilový a galanterní průmysl), Holz Schiller s.r.o. (výroba a montáž dřevěných schodišť), OKULA Nýrsko a.s. (výroba brýlové optiky, plastové díly pro farmacii a potravinářství) a Solodoor a.s. Sušice (výroba interiérových dveří a obložkových zárubní). Dalšími významnými zaměstnavateli okresu jsou také Západočeské konzumní družstvo Sušice, Drůbežářské závody Klatovy a.s., Mlékárna Klatovy a.s., Pekárny a cukrárny Klatovy a.s., ale také Klatovská nemocnice a.s.

V období posledních 10 let dosáhla intenzita **bytové výstavby** v okrese nejvyšší hodnoty právě v roce 2021, kdy na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 3,53 dokončených bytů. Nejnižší hodnota intenzity bytové výstavby byla v klatovském okrese zaznamenána ve sledovaném období v roce 2017 (1,03). Podle předběžných výsledků byla v roce 2021 zahájena v okrese výstavba 183 bytů a dokončeno bylo 299 bytů, přičemž byty dokončené v rodinných domech tvořily 44,5 % (133 bytů).

Podle údajů **úřadu práce** zde bylo k 31. 12. 2021 evidováno 1 642 uchazečů o zaměstnání, z toho 790 žen, 69 absolventů a mladistvých a 284 občanů se zdravotním postižením. Na 1 pracovní místo připadlo zhruba 0,5 uchazečů. K 31. 12. 2021 činil podíl nezaměstnaných osob 2,76 % (třetí nejnižší podíl v kraji), oproti roku 2020 se podíl snížil o 0,53 procentních bodů. Od roku 2011 bylo dosaženo nejvyššího podílu nezaměstnaných osob v roce 2013 (7,27 %) a nejnižšího v roce 2018 (2,37 %).

V roce 2020 zabezpečovaly v okrese Klatovy **zdravotní péči** 3 nemocnice. V okrese bylo zaměstnáno 326 lékařů a na jednoho lékaře připadlo v průměru 265 obyvatel (druhý nejnižší počet obyvatel na jednoho lékaře v kraji). Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v roce 2020 činilo 6,153 % (třetí nejnižší hodnota v kraji).

Ve školním roce 2021/2022 obsahovala síť **předškolních a školských zařízení** v okrese 42 mateřských škol, 44 základních škol, 2 gymnázia, 5 středních škol vyučujících obory odborného vzdělávání bez nástavbového studia a 3 střední školy s nástavbovým studiem.

Okres Klatovy tvoří jednu rozsáhlou rekreační oblast, velmi atraktivní a stále vyhledávanější. V popředí zájmu stojí oblast Šumavy, ale i její podhůří, dále pak města Sušice a Klatovy. Rekreační u vody umožňuje povodí Otavy, rybníky Hnačov a Valcha.